

Niedów - kościół MB Anielskiej

Niedów to mała wieś położona na skraju Wysoczyzny Siekierczyńskiej, pomiędzy wzgórzem Borowa a zbiornikiem Witka. Jest tak mała, że przeciętny turysta wybierający się do ośrodka wypoczynkowego w zasadzie jej nie zauważa.

No chyba, że postanowi wybrać się w niedzielę, w samo południe, na mszę do zbudowanego tu pod koniec XV wieku, kościoła Matki Boskiej Anielskiej. Świątynia ta, wzmiankowana już w 1346 roku, obecnie jest kościołem filialnym i należy do parafii w Krzewinie. Zbudowana jako gotycka została w XVIII wieku znacznie przebudowana. W 1721 roku dobudowano, po obu stronach prezbiterium, loże kolatorskie zaprojektowane przez J. S. Hammera z Drezna. Jest ich tutaj cztery.

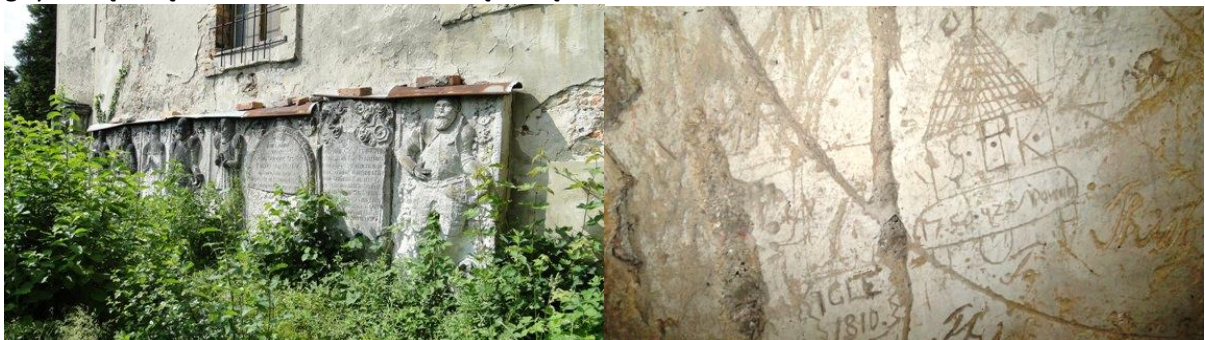
Dla ozdoby wykonano wtedy sztukaterie, a dla wygody, nieco później ustawiono piece kafłowe. Niestety zostały one już rozebrane. Kościół jest budowlą jednonawową, z wydzielonym prezbiterium oraz wieżą, przez którą prowadzi główne wejście. Została ona nakryta kwadratowym hełmem z 8-boczną sygnaturką zwieńczoną kulą i chorągiewką. U góry umieszczono zegar mechaniczny, nato-

miast z boku zegar słoneczny. Zawieszono także na niej dzwony. Obecnie są dwa. Na większym napis: BLAUCHAMMER WERK TORGAU 1922. Nad dzwonami znajduje się mechanizm zegara. Sam kościół przykryto dachem dwuspadowym, natomiast dobudowane łoża kolatorskie dachami mansardowymi, trójspadowymi.

Wyposażenie świątyni pochodzi z okresu baroku. Ołtarz wykonany z drewna, polichromowany wykonano w 1728 roku. Umieszczono w nim figurę ukrzyżowanego Jezusa, poniżej drugą przedstawiającą Matkę Boską. Dzięki odsunięciu go od ściany i zamontowaniu witraży w trzech oknach, umieszczonych z tyłu i po bokach, doświetlono tą część świątyni. Sklepienie pomalowano tutaj na niebiesko i ozdobiono złotymi gwiazdami. Z tego samego okresu pochodzi, nieużywana obecnie, ambona oraz prospekt organowy. Niestety organy także są nieczynne. Po obu stronach nawy wykonano balkony. Jednak, ze względu na małą ilość wiernych uczestniczących w mszy, nie są one wykorzystywane. Na ścianach wewnętrznych wieży, na kondygnacji za organami oraz wyższej można zobaczyć wiele wyrytych w tynku pamiątkowych napisów. Te najświeższe są bardzo proste by wręcz nie powiedzieć prostackie. Im starsze daty tym ciekawiej się prezentują. Oczywiście głównym motywem są umieszczone nazwiska ich twórców wraz z datami wykonania napisu. Jednak SA tu także rysunki z wyobrażeniem kościoła czy wieży. Wiele dat sugeruje wykonanie tych napisów na cały wiek XX ale są także daty z wieku XIX i XVIII. Nie wiem jednak czy możemy je brać na poważnie, mimo dużego ich nagromadzenia. Ciekawie prezentuje się umieszczona na szpicu chorągiewka z siedmiopiętrowym

napisem. Warto też przyrzeć się mechanizmowi zegara, wyglądającemu jakby zastosowano w nim koła zębate wraz z łańcuchem od roweru. Może nieco zmodyfikowano ten mechanizm w roku 1955, gdyż taką datę namalowano na nim białą farbą.

Na zewnętrznej ścianie kościoła umieszczono osiem płyt nagrobnych całopostaciowych. Można dopatrzeć się na nich dat z XVI, XVII, XVIII wieku. Ze względu na ich usytuowanie w okresie letnim często są niedostępne. Spowodowane jest to bujnie rosnącym tu zielskiem. Teren na którym wzniesiono świątynię, wraz z cmentarzem, otoczono w XVIII wieku wysokim murem, który remontowano w wieku XIX.

Niestety, na dzień dzisiejszy nie można liczyć, iż zostanie przeprowadzony tutaj gruntowny remont. Ale kościół ten jest wciąż używany i dzięki temu jeszcze długo będzie główną budowlą w Niedowie.

- Krzysztof Tęcza